

AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Akmenės rajono savivaldybės tarybai

Akmenės rajono savivaldybės merui

Akmenės rajono savivaldybės
administracijos direktoriui

IŠVADA DĖL AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS SKOLINIMOSI GALIMYBIŲ

2022 m. rugpjūčio 19 d. Nr. AIS-9
Naujoji Akmenė

Nuomonė dėl Akmenės rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą

Mes atlikome Akmenės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) skolinimosi galimybių vertinimą dėl ilgalaikės, ne daugiau kaip 300,0 tūkst. Eur (trijų šimtų tūkstančių eurų 00 centų), paskolos ėmimo investicijų projektams finansuoti.

Mūsų nuomone, Savivaldybė, imdama ilgalaikę paskolą investicijų projektams „Akmenės seniūnijos pastato modernizavimas“ ir „Ventos seniūnijos pastato modernizavimas“ finansuoti, neviršys Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybių skolos ir metinio grynojo skolinimosi limitų ir nepažeis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme ir Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklėse, patvirtintose Savivaldybės tarybos 2017 m. lapkričio 2 d. sprendimu Nr. T-210(E)¹ (toliau – Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklės), nustatytų savivaldybių skolinimosi principų², darant prielaidas, kad Savivaldybės 2023 metų biudžetas bus planuojamas, tvirtinamas ir vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme įtvirtintomis nuostatomis ir Savivaldybės vardu pasiskolintos lėšos 380,4 tūkst. Eur 2023 metais bus gražintos finansinių įsipareigojimų grafike numatytais terminais.

Pagrindas pareikšti nuomonę dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą

Vertinimą atlikome vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Tarnyba) nuostatų³ 16.3 papunkčiu, Tarnybos 2022 metų veiklos planu⁴ ir remdamiesi Savivaldybės administracijos 2022 m. rugpjūčio 12 d. raštu Nr. S-1783/1⁵. Esame nepriklausomi nuo vertinamo subjekto pagal Savivaldybių kontrolierių profesinės etikos kodeksą ir Savivaldybės kontrolieriaus patvirtintas Tarnybos valstybės tarnautojų tarnybinės etikos taisykles bei laikėmės kitų minėtame kodekse ir taisyklėse nustatytų etikos reikalavimų.

¹ Savivaldybės tarybos 2017 m. lapkričio 2 d. sprendimas Nr. T-210(E) „Dėl Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių patvirtinimo“

² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punktas; Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių 6 punktas

³ Tarnybos nuostatai, patvirtinti Savivaldybės tarybos 2018 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu Nr. T-167 „Dėl Tarnybos nuostatų patvirtinimo“

⁴ Tarnybos 2022 metų veiklos planas, patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus 2021 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. V-15 „Dėl Tarnybos 2022 metų veiklos plano patvirtinimo“

⁵ Savivaldybės administracijos 2022 m. rugpjūčio 12 d. raštas Nr. S-1783/1 „Dėl Savivaldybės kontrolieriaus išvados“

Mes manome, kad surinkti vertinimo įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei dėl galimybės Savivaldybei prisiimti naujus skolinius įsipareigojimus pagrįsti.

Savivaldybės institucijų atsakomybė už skolinių įsipareigojimų prisiėmimą, skolintų lėšų apskaitą, naudojimą, grąžinimą ir informacijos apie jas pateikimą

Savivaldybės taryba priima sprendimus dėl Savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, laikantis Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų skolos, skolinimosi bei garantijų limitų ir gavus Tarnybos išvadą⁶.

Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už tokios vidaus kontrolės sukūrimą, kuri užtikrintų, kad:

- Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai būtų apskaityti ir finansinės ataskaitos apie juos sudarytos be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos;
- Savivaldybės vardu pasiskolintos lėšos būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį;
- skolintos lėšos būtų grąžintos laiku, palūkanos sumokėtos sutartyse numatytais terminais;
- Tarnybai būtų pateikta patikima, išsami ir teisinga informacija, duomenys ir dokumentai, reikalingi Savivaldybės skolinimosi galimybių vertinimui atlikti.

Auditoriaus atsakomybė už vertinimą

Mūsų pareiga, remiantis atliktu vertinimu, pareikšti nuomonę dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą.

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Savivaldybei paėmus 300,0 tūkst. Eur (trijų šimtų tūkstančių eurų 00 centų) ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti nebus viršyti teisės aktais nustatyti savivaldybių skolos ir skolinimosi limitai.

Nuomonės dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą pagrindimas

Vertinimo kriterijai

Lietuvos Respublikos teisės aktai nereglamentuoja savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos teikiamos išvados dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis formos, turinio ir apimties, nėra parengtos savivaldybių skolinimosi galimybių vertinimo metodikos, todėl rengiant šią išvadą apsiribota Savivaldybės skolinimosi atitikimo teisės aktų reikalavimams vertinimu. Vertinimo metu analizuota atitiktis teisės aktų nuostatoms, reglamentuojančioms savivaldybių skolinimąsi:

- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsniui;
- Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsniui;
- Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsniui;
- Savivaldybių skolinimosi taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345⁷ (toliau – Savivaldybių skolinimosi taisyklės), 4 punktui;
- Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių 6 punktui.

Ketinama imti ilgalaikę paskolą neviršys Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) patvirtinto savivaldybių skolos limitu

Savivaldybių skolinimosi taisyklių, reglamentuojančių savivaldybių skolos ir skolinimosi limitų laikymąsi, 4 punkte nurodyta, kad savivaldybė skolindamasi įvertina, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybių skolos ir metinio grynojo skolinimosi limitų.

Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad

⁶ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 28 punktas

⁷ Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“

savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) negali viršyti 60 procentų Įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio. Pagal patikslinto Įstatymo⁸ 5 priedą ir Savivaldybės tarybos pakeistą Savivaldybės 2022 metų biudžetą⁹, prognozuojamos Savivaldybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio – 17 096,0 tūkst. Eur. Taigi, vadovaujantis Įstatymo nuostatomis, Savivaldybės skola negali viršyti 10 257,6 tūkst. Eur.

Savivaldybės administracijos Planavimo ir finansų valdymo skyriaus (toliau – Planavimo ir finansų valdymo skyrius) pateiktais duomenimis, Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai 2022 m. birželio 30 d. buvo 2 078,9 tūkst. Eur ir sudarė 12,2 procento Įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio. Savivaldybei paėmus ilgalaikę, ne daugiau kaip 300,0 tūkst. Eur (trijų šimtų tūkstančių eurų 00 centų), paskolą Savivaldybės skola sudarytų 2 378,9 tūkst. Eur arba 13,9 procento Įstatymo 5 priede nurodytų prognozuojamų Savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir neviršytų Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyto savivaldybių skolos limito.

Ketinama imti ilgalaikę paskola neviršys Seimo patvirtinto savivaldybių metinio grynojo skolinimosi limitu

Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta nuostata, kad savivaldybės biudžetas, kurio planuojami asignavimai neviršija 0,3 procento praėjusių metų BVP to meto kainomis, turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad to biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų, išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo biudžeto politikos kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje 2021 m. gruodžio 23 d., 2022 m. kovo 31 d., 2022 m. birželio 30 d. paskelbtas produkcijos atotrūkio nuo potencialo įvertis 2022 metais yra neigiamas dydis.

Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad savivaldybės, kurios biudžetas planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies nuostatomis, metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1,5 procento biudžeto pajamų dėl 2022 metams prognozuojamo neigiamo produkcijos atotrūkio nuo potencialo.

Savivaldybių skolinimosi taisyklių 4.2 papunkyje nurodyta, kad į savivaldybės metinio grynojo skolinimosi limitą įskaitomas einamaisiais biudžetinėmis metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje.

Pagal Planavimo ir finansų valdymo skyriaus pateiktą Savivaldybės tarybos 2022 m. rugpjūčio 29 d. sprendimo projektą Nr. ATSP-203¹⁰, ketinama tikslinti Savivaldybės 2022 metų biudžetą Savivaldybės biudžeto pajamas padidinant iki 37 554,8 tūkst. Eur. Savivaldybės 2022–2024 metų strateginiame veiklos plane¹¹, Savivaldybės 2022 metų biudžete, Planavimo ir finansų valdymo skyriaus pateiktame Savivaldybės finansinių įsipareigojimų grąžinimo grafike numatyta, kad Savivaldybė 2022 metais grąžins 565,0 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų. Taigi, vadovaujantis Įstatymo, Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo ir Savivaldybių skolinimosi taisyklių nuostatomis, Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma negali viršyti 1 128,3 tūkst. Eur (563,3 + 565,0).

Savivaldybės 2022 metų biudžete numatytos finansinių įsipareigojimų prisiėmimo (skolinimosi) pajamos – 946,0 tūkst. Eur. Taigi, vadovaujantis ketinamu tikslinti Savivaldybės 2022 metų biudžetu, Savivaldybė 2022 metais dar galėtų imti paskolų 182,3 tūkst. Eur sumai. Pagal

⁸ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11 priedų pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1100, Seimo priimtas 2022 m. gegužės 17 d.

⁹ Savivaldybės 2022 metų biudžetas, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2022 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T-139 „Dėl Savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 21 d. sprendimo Nr. T-10 „Dėl Savivaldybės 2022 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo“

¹⁰ Savivaldybės tarybos 2022 m. rugpjūčio 29 d. sprendimo projektas Nr. ATSP-203 „Dėl Savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 21 d. sprendimo Nr. T-10 „Dėl Savivaldybės 2022 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo“

¹¹ Savivaldybės 2022–2024 metų strateginis veiklos planas, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T-9 „Dėl Savivaldybės 2022–2024 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“

Planavimo ir finansų valdymo skyriaus pateiktą Savivaldybės tarybos 2022 m. rugpjūčio 29 d. sprendimo projektą Nr. ATSP-189¹², investicijų projektams „Akmenės seniūnijos pastato modernizavimas“ ir „Ventos seniūnijos pastato modernizavimas“ finansuoti 300,0 tūkst. Eur (trijų šimtų tūkstančių eurų 00 centų) ilgalaikė paskola bus paimta ir panaudota 2023 metais. Toks įsipareigojimas pateiktas ir Tarnybai adresuotame Savivaldybės administracijos 2022 m. rugpjūčio 12 d. rašte Nr. S-1783/1¹³.

Darant prielaidas, kad Savivaldybės 2023 metų biudžetas bus planuojamas, tvirtinamas ir vykdomas vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje įtvirtintomis nuostatomis ir Savivaldybės vardu pasiskolintos lėšos 380,4 tūkst. Eur 2023 metais bus gražintos finansinių įsipareigojimų grafike numatytais terminais, Savivaldybei 2023 metais paėmus ilgalaikę, ne daugiau kaip 300,0 tūkst. Eur (trijų šimtų tūkstančių eurų 00 centų), paskolą Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma neviršytų Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyto savivaldybių metinio grynojo skolinimosi limitu.

Ketinamos imti ilgalaikės paskolos paskirtis atitinka teisės aktuose nustatytus savivaldybių skolinimosi principus

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta, kad savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos ir skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir gražinimo terminas ne tais pačiais biudžetinais metais) paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skolinimams įsipareigojimams vykdyti. Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklių 6 punkte įtvirtinta nuostata, kad Savivaldybė ilgalaikes paskolas gali imti tik investicijų projektams, įrašytiems į Savivaldybės strateginio veiklos plano programas.

Planavimo ir finansų valdymo skyriaus pateiktais duomenimis, ketinama imti ilgalaikė paskola bus naudojama investicijų projektams „Akmenės seniūnijos pastato modernizavimas“ ir „Ventos seniūnijos pastato modernizavimas“ finansuoti. Pagal Savivaldybės 2022–2024 metų strateginį veiklos planą investicijų projektai „Akmenės seniūnijos pastato modernizavimas“ (kodas 03.01.04.02.08.04) ir „Ventos seniūnijos pastato modernizavimas“ (kodas 03.01.04.02.08.03) bus įgyvendinami pagal Investicijų programos (kodas 03) uždavinio „Atnaujinti ir plėtoti savivaldybės inžinerines sistemas ir statinius“ (kodas 03.01.04) priemonės „Susisiekimo, energetinių bei kitų inžinerinių sistemų / statinių atnaujinimas ir plėtra“ (kodas 03.01.04.02) priemonę „Atnaujinančių energijos išteklių naudojimo, gamybos, skirstymo skatinimas ir kitų Klimato kaitos programos priemonių įgyvendinimas, siekiant energetinio efektyvumo gerinimo“ (kodas 03.01.04.02.08).

Taigi ketinamos imti ilgalaikės paskolos paskirtis – investicijų projektų, įgyvendinamų pagal Savivaldybės 2022–2024 metų strateginį veiklos planą, finansavimas – atitinka Biudžeto sandaros įstatyme ir Savivaldybės skolinimosi ir garantijų teikimo taisyklėse nustatytus savivaldybių skolinimosi principus.

Pabrėžtini dalykai

Atkreipiame dėmesį į tai, kad neišsipildžius prielaidoms, kuriomis remiantis šioje išvadoje pareikšta nuomonė dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą, auditoriaus nuomonė keistųsi.

Savivaldybės kontrolierė

Audra Jokubauskienė

¹² Savivaldybės tarybos 2022 m. rugpjūčio 29 d. sprendimo projektas Nr. ATSP-189 „Dėl Savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 21 d. sprendimo Nr. T-9 „Dėl Savivaldybės 2022–2024 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“

¹³ Savivaldybės administracijos 2022 m. rugpjūčio 12 d. raštas Nr. S-1783/1 „Dėl Savivaldybės kontrolieriaus išvados“